

[Steen Folke]

Ian Smith, er blevet medlem af Ian Smiths ulovlige regering, og det er i den situation, man vedtager at modtage ham. Så kan man nok så meget sige: ja men det var en privat visit osv., men jeg mener ikke, at udenrigsministeren kan, hvad skal vi sige, foretage den slags private modtagelser som privatperson. Udenrigsministeren må nødvendigvis optræde som udenrigsminister, når han modtager folk som Muzorewa under de omstændigheder, som det skete. Det lader sig vist ikke bortforklare.

Udenrigsministeren (Christophersen):

Jeg kan kun konstatere, at hr. Steen Folke og jeg altså ikke er enige i det politiske i sagen. Vi har det standpunkt, at vi er parat til over for alle at give udtryk for vores holdning til tingene. Jeg har meget klart over for hr. Muzorewa gjort rede for, hvilken holdning den danske regering har til disse ting. Det svarer fuldkommen til, hvad der er sket tidligere, når andre ledere af andre dele af nationalistbevægelsen har besøgt Danmark. Vores holdning er fortsat den, at alle dele af denne nationalistbevægelse, også hr. Muzorewas del, må med i en intern løsning. Hvorfor skulle vi ikke give udtryk for det ved en sådan lejlighed?

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Forslagets overgang til anden (sidste) behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til udenrigsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

4) Første behandling af:

Forslag til folketingsbeslutning om dansk medlemskab af en ny international organisation for maritim satellitkommunikation (INMARSAT).

(Beslutningsforslag nr. B 31. Fremsat 26/10 78).

Forslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Lerke (S):

Som det fremgår af forslaget, drejer det sig om dansk medlemskab af en ny international organisation for maritim satellitkommunikation. Den nuværende telegraf- og telefonforbindelse mellem skibe på havet og landjorden ved hjælp af konventionel radioteknik er efterhånden blevet så overbelastet, at det ikke længere er en tilfredsstillende betjening af skibsfarten.

En række lande, deriblandt Danmark, er gået sammen om at løse opgaven gennem anvendelse af telesatellitter. Som international søfartsnation har Danmark en selvfølgelig interesse i at være med i organisationen fra starten for derved at kunne være medbestemmende ved udformningen og tilrettelæggelsen af systemet.

Da lovforslaget er ledsget af en meget grundig teknisk, administrativ og økonomisk redegørelse, skal jeg med henvisning til denne på mit partis vegne anbefale, at Danmark tiltræder aftalen.

Arentoft (FP):

Grundlovens § 41 og dermed også folketingets forretningsorden foreskriver, at ethvert lovforslag skal gennemgå tre behandlinger. Når det er formuleret således, er det, fordi der skal være lejlighed til, at hvert lovforslag undergår mere end én behandling. Derfor skal man ikke låse sig fast i sin tilkendegivelse af sin holdning ved en førstebehandling, og det gælder også her, hvor der er tale om et forslag til folketingsbeslutning.

Jeg kan oplyse, at vi har drøftet dette forslag meget grundigt i vores folketingsgruppe, og vi finder mange gode ting i det, men der er et mindretal, som endnu ikke er helt overbevist om, at det er rigtigt at gå ind for dette forslag, og vi vil gerne i udvalget have lov til at uddybe de meget fyldige og gode bemærkninger, som hr. Lerke netop påpegede at der er til dette forslag.

Det er f. eks. nævnt, at de tjenester, der kan opfyldes, er faksimile, nødmeldinger,

[Arentoft]

eftersøgning og redningstjeneste, vejr-rapporter, positionsrapportering, positionsbestemmelse, navigation og trafikkontrol samt nyhedsformidling. Det er jo alt sammen ting, som er af overordentlig stor vigtighed for skibsfarten, men dertil kan man sige, at der kører allerede et privat system, som ganske vist indtil videre kun er planlagt at køre indtil 1981-82. Vi har her 3 danske skibe med som forsøg, og vi vil nok i udvalget gerne høre lidt mere om disse forsøg.

I forbindelse med disse mange tjenester, der kan udføres via satellitterne, vil vi også gerne spørge trafikministeren – det er muligt, at ministeren for offentlige arbejder ikke kan svare her på stedet, men så vil vi nok spørge om det i udvalget – hvorvidt man også, når man kan overføre faksimile, dvs. vejrkort og vejrkortbilleder, kan overføre TV-billeder. Hvis det er tilfældet, er der jo uanede muligheder i dette. Så var vi helt ude over problemet med ophavsret, kassetter osv. for at skaffe TV til søfolkene, for så kunne de simpelt hen se det TV, de overhovedet ønskede. De kunne se kinesisk TV, de kunne se dansk TV, de kunne se svensk TV, de kunne se engelsk TV, de kunne se amerikansk TV. Det spørgsmål vil jeg godt høre om ministeren kan svare på.

Jeg kan i al fald tilsige vores partis positive arbejdsindsats i udvalget.

Henrik Toft (V):

På vegne af venstres ordfører i denne sag, hr. Johan Philipsen, skal jeg meddele, at venstre kan støtte det foreliggende forslag om skabelsen af en ny international organisation for maritim satellitkommunikation.

Grove (KF):

Der er gode og fyldige bemærkninger til dette forslag, hvori der faktisk er redegjort for alle ting, og derfor kan vi støtte dette beslutningsforslag.

Ib Nørlund (DKP):

Det, vi står over for her, er jo et eksempel på den internationalisering af samfundslivet, som foregår i kraft af teknikkens udvikling. Problemerne foreslås også løst på virkelig internationalt grundlag. Danmarks interesser i at udvikle netop denne form for kommunikation er indlysende, og derfor vil vi støtte

regeringen. Vi har ellers lovet at bekæmpe regeringen, men det bliver ikke i denne sag, vi prøver at kræve dens hoved.

Bolvig (RV):

Ministeren anmoder om folketingets villige behandling af et forslag om dansk medlemskab af denne internationale organisation for maritim satellitkommunikation. Det radikale venstre vil gerne medvirke. Det er i virkeligheden opmuntrende, hver gang satellitter og raketter kan anvendes til fredeligt internationalt samvirke, et forhold, der desværre forekommer alt, alt for sjældent.

Chr. Christensen (KrF):

Kristeligt folkeparti finder forslaget både fornuftigt og rigtigt, og vi kan derfor støtte det.

Alfred Hansen (DR):

Retsforbundet er meget positivt stemt, ligesom de øvrige ordførere har givet udtryk for at være, over for dette forslag. Jeg synes navnlig, det er tiltalende, at der med det stadig stigende antal af satellitter, der efterhånden kredser rundt omkring Jorden, nu er taget initiativ til at kontrollere, hvor mange der er, og i hvilke baner disse satellitter går.

Endelig kunne man da i udvalget prøve at undersøge, så godt det nu lader sig gøre, hvordan de økonomiske aspekter vil være på lang sigt, for det er da klart, at hvis man først har tilmeldt sig en sådan organisation, vil der være mulighed for at udbygge den, og det er vel også meningen med det. Hvis man i udvalget kunne få en fornemmelse af, hvad Danmark forpligter sig til af økonomisk art fremover, vil det selvfølgelig være tilfredsstillende, men det er et godt initiativ, og retsforbundet agter at støtte forslaget.

Ministeren for offentlige arbejder (Ivar Hansen):

Jeg takker naturligvis for den tilslutning, der rent faktisk har været fra alle sider, ganske vist med et par enkelte små forbehold. Det var hr. Arentoft, som tog et lille forbehold for sin gruppes vedkommende, men han havde dog en positiv holdning til forslaget.

Hr. Arentoft stillede et enkelt spørgsmål, nemlig om det var muligt også at overføre TV-billeder via den nye organisation IN-

[Ministeren for offentlige arbejder]

MARSAT. Dertil kan jeg svare på nuværende tidspunkt, at det er ikke meningen, at man vil bruge TV i forbindelse med den nye organisation. Det bruger man allerede på nuværende tidspunkt organisationen INTEL-SAT til. Men det er givet, at jeg i udvalget er villig til nærmere at uddybe begrundelsen for, at det ikke er meningen, at man vil bruge den nye organisation til at overføre TV til skibene.

Hr. Alfred Hansen var inde på de økonomiske forpligtelser, som Danmark påtager sig ved en tilslutning til denne organisation. Det er, som det også er blevet sagt af flere ordførere, meget klart beskrevet i de fyldige bemærkninger.

Det er klart, at jeg er beredt til at svare på de spørgsmål, der måtte komme i udvalget, men jeg takker for denne overvældende tilslutning til det fremsatte forslag.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Forslagets overgang til anden (sidste) behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at forslaget henvises til udvalget om offentlige arbejder. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

5) Første behandling af:

Forslag til folketingsbeslutning om ændring af den danske u-landshjælp [af Jørgen Junior (FP) m. fl.].

(Beslutningsforslag nr. B 22. Fremsat 18/10 78).

Sammen med denne sag foretoges den under punkt 6 på dagsordenen opførte sag, nemlig:

6) Første behandling af:

Forslag til folketingsbeslutning om en mere beskæftigelses- og produktionsrettet u-landshjælp [af Kjølgaard (KF) m. fl.].

(Beslutningsforslag nr. B 30. Fremsat 25/10 78).

Forslagene sættes til forhandling.

Forhandling

Minister Lise Østergaard:

Folketinget har i dag til behandling to forslag til beslutning om ændringer i Danmarks udviklingsbistand. Formuleringen af forslagene er ikke identisk, og argumentationen, der fremføres til støtte for dem, er også forskellig i henseende til saglighed og lodighed. Men begge forslag har det tilfælles, at de sætter hensynet til danske erhvervsinteresser og til den hjemlige beskæftigelse over hensynet til de interesser, som det er vores opgave at varetage med udviklingsbistanden, nemlig udviklingslandenes interesser.

Det er regeringens og folketingsflertallets holdning – og den er kommet til udtryk mange gange – at vores udviklingsbistand ydes af hensyn til udviklingslandene og i overensstemmelse med disses veldokumenterede ønsker og behov til fremme af deres økonomiske og sociale udvikling og derigennem til fremme af deres politiske uafhængighed. Som det også er fremført af regeringen ved mange lejligheder, er denne holdning naturligvis ikke ensbetydende med, at udviklingsbistanden ikke samtidig kan tjene danske erhvervsinteresser i bredeste forstand. Det kan den faktisk i ganske betydeligt omfang. Fra regeringens side finder vi det både ønskeligt og legitimt, men naturligvis kan det ikke være sådan, at bistanden skal tilrettelægges efter, hvad der primært måtte tjene danske erhvervsinteresser.

For så vidt er det, jeg her har sagt, tilstrækkeligt som begrundelse for, at regeringen klart må tage afstand fra fremskridtspartiets forslag, hvis vedtagelse ville betyde et totalt brud med det helt basale idégrundlag for ydelsen af vores udviklingsbistand, et idégrundlag, der desuden er fast forankret i den internationale udviklingspolitik.

Vi må også tage afstand fra de konservative forslag, fordi dets hovedlinje ligeledes er uforenelig med grundprincipperne i vores bistandspolitik. Det må vi gøre, selv om forslaget herudover indeholder nogle konstruktive punkter, der bygger på en henvendelse,